

Holokauszt Pereden avagy akikről már végkép nem beszélünk.

Hogy mi vezetett oda, hogy elhurcolják falunk zsidó lakosságát nem kell mondani senkinek. Ezt mindenki tudja. A fiatal lakosok viszont nem tudják azt, hogy a nem zsidó emberek milyen közömbösséggel nézték végig a deportálást. Az én nagymamám is végignézte a menetet. Akkoriban olyan legenda is keringett Pereden, hogy az egyik zsidó család áldozatként megölte szolgálólányukat. Persze ilyen és ehhez hasonló legendák után félték is a zsidóktól. De a zsidók iránt táplált ellenszenv nem csak Peredre volt jellemző, hanem egész Európára, beleértve itt Angliát is a Szovjet uniót is és bizony még az USA-t is. De visszatérve Peredre. A deportálásokat nem lehet csak Szálasi nyakába varrni. Helyi szinten a jegyzők-községi bírók szolgáltatták ki a zsidó lakosság névsorát, tehát tevékenyen hozzájárultak a holokauszthoz. Megint mások, az önkéntes peredi nyilaskeresztes párt tagjai a csendőrséggel karöltve túlbuzgó módon hajtották végre a deportálások kivitelezését. A csendőrök és nyilasok voltak a végrehajtó hatalom. Azon dolgozom, hogy megszerezsem a volt peredi csendőrök és nyilasok névsorát és nyilvánosságra is hozzam. Sajnos nincs pontos adatom arról, hogy Perednek mennyi zsidó lakosa volt 1944 –ig de arról van, hogy mennyi halt meg a holokausztban. A jeruzsálemi Yad Vashem holokauszt intézet adatai alapján 124 peredi áldozata van. Itt mondom el, hogy az általam készített névsorban a Pereden született de máshová elköltözöttek is benne vannak. Ennyi emberről hallgatunk, nem beszélünk.

Az alábbi jegyzet a Holokauszt Magyarországon található.

„A tömeges deportálás május 15-én kezdődött. A gettókhöz és téglagyárakhoz legközelebb eső vasútállomásokra megérkeztek az üres vagonok. A kidolgozott részletek szerint a vonatok átlagosan 45 vagonból állnak, egy vagonba 70 zsidót kell bezsúfolni, minden vagonba egy vödör víz és egy üres vödör kerül a testi szükségletek elvégzésére. Az útra fejenként kétnapi, azaz 80 dkg kenyeret kell biztosítani, a vagonok ajtaját láncokkal kell lezárni. Az élelmet, a vödöröket és a láncokat a helyi polgármesteri hivatalnak kellett beszereznie. (Ez általában a feladatot a helyi Zsidó Tanácsra hárította.) A parancs értelmében a deportálás a zsidótörvények hatálya alól mentesítetteken kívül mindenkire vonatkozott. Így a munkaképesek mellett a kórházakban, börtönökben, elmeegógyintézetekben lévő valamennyi zsidónak nemtől és kortól függetlenül menni kellett. A zsidókat legtöbbször még a gettóban testi motozásnak vetették alá. Kirendelt védőnők (távollétükben csendőrök) még a nők hüvelyét is átvizsgálták elrejtett értékeket keresve. Csomagjaikat is átkutatták. Ezt követően a lezárt utakon, szigorú csendőri kísérettel elindult a menet az állomás felé. Útközben sok zsidót brutálisan összeverték. Az útkereszteződéseken rendőrök vigyáztak, az utcák kiürültek, a nem zsidó lakosság általában lehúzott redőnyök mögül figyelt. A pályaudvaron megkezdődött a bevagonírozás. Egy legfeljebb 40 fő elhelyezésére alkalmas vagonba 60–80–100 embert zsúfoltak be a maradék csomagokkal együtt. Néha a bevagonírozás előtt egy utolsó motozásra is sor került, majd a zsidóknak néha alsóruhában kellett beszállniuk. A csendőrök a legkisebb ellenállás esetén azonnal lőttek. Itt is gyakori volt a verés és a gúnyolódás. Nagyváradon a németek filmre vették, ahogy a csendőrök a bevagonírozásnál verik a zsidókat. A filmet később a semleges országok német követségein vetítették le azt igazolva, hogy a kegyetlenkedésért a magyar hatóságok felelősek. Eichmann emberei mindenhol jelen voltak, de nem kellett közbeavatkozniuk. A deportálás még holokauszt történetében is példátlanul gyorsan haladt. Május 15. és június 7. között, 24 nap alatt 289 ezer magyar zsidót deportáltak Kárpátaljáról és Erdélyből. Június közepére ez a szám elérte a 340 ezret, a hónap végére pedig meghaladta a 400 ezret. 56 nap alatt a cinkos magyar hatóságok segítségével a németek minden korábbi eredményüket túlszárnyalták: július 9-ig 147 vonattal, német adatok szerint összesen 437.402 zsidót deportáltak. Magyarországról Budapest és a munkaszolgálatos alakulatok kivételével teljesen eltűntek a zsidók. A vonatok néhány kivétellel mind egy irányba indultak: **Auschwitz-Birkenaubá.**”

Tehát nem csak hősök vannak az elődeink között de sajnos páran vannak akiket szégyelleni kell. Ne vegyék most úgy ezt a rövid cikket, hogy bárkit is sértegetni akarok. Én csak tisztelettel szeretnék adózni az elhunytaknak mert **ezzel még tartozunk nekik.**

Auschwitz-Birkenau

Az alábbiakban általam készített táblázatokat és a halál listát is megtalálják.

Az első táblázat az elhalálozás helyét foglalja össze.

Elhalálozás helye szerint	
Auschwitzban elhunytak	61
Ágfalva	1
Bergen Belsen	1
Budapest Gettó	2
Buchenwald	1
Dachau	1
Lubatw	1
Mauthausen	2
munkaszolgálat	3
Pered	2
Rajowiec	1
Stutthof	4
Theresienstadt	4
Turnov	2
halál helye ismeretlen	38

Mennyi gyermek illetve fiatalok hunyt el.

Fiatalok elhunytak	28
--------------------	-----------

Melyik évben hunytak el és mennyi. Az 1942-es évben elhunytak az akkori Szlovákia területén éltek de Pereden születtek. Szlovákiában már jóval korábban elkezdődtek a deportálások!

Év szerint	
1942	9
1944	62
1945	11
halál időpontja ismeretlen	42

A peredi halállista!

	név	életkor/született	eltűnt/meghalt	halál helye
--	------------	--------------------------	-----------------------	--------------------

1	Braier Adolf	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
2	Breuer Dezső	22	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
3	Breuer Ignác	41	meghalt 1942	Auschwitz
4	Breuer József	53	meghalt 1945	Dachau
5	Ehrihson Gedalia	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
6	Ehrenfeld Ignác	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
7	Feledi Ármin	1893	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
8	Fischer Eli	1880	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
9	Fischer Lipót	35	meghalt 1945	munkaszolgálat
10	Fischer Serene	35	meghalt 1944	Auschwitz
11	Fleischer Aranka	1905	halál időpontja ismeretlen	Stutthof
12	Frei Dávid	1897	halál időpontja ismeretlen	Theresienstadt
13	Goldstein Gizella	1904	halál időpontja ismeretlen	Pered
14	Goldstein Josefina	1869	meghalt 1944	Auschwitz
15	Goldstein Ellis	15	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
16	Goldstein Lili	13	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
17	Goldstein Reska	1905	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
18	Goldstein Dezső	1897	meghalt 1944	Auschwitz
19	Goldstein Gábor	1896	meghalt 1944	Auschwitz
20	Goldstein Max	1892	meghalt 1942	Auschwitz
21	Goldstein Samuel	1897	meghalt 1942	Auschwitz
22	Goldstein Armin	1894	meghalt 1944	Mauthausen
23	Goldstein Lajos	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
24	Goldstein Miksa	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
25	Goldstein Miksa	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
26	Goldstein Aranka	1894	meghalt 1944	Auschwitz
27	Grossmann Bernát	1886	halál időpontja ismeretlen	Rajowiec
28	Gruenvald Samuel	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
29	Grunwald Anna	1920	meghalt 1944	Stutthof
30	Haar Mór	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
31	Haur Ilus	1915	meghalt 1944	Auschwitz
32	Hirschler Zsiga	1886	meghalt 1944	Auschwitz
33	Hirscler Helena	1896	meghalt 1944	Auschwitz
34	Hirschler Aliza	1935	meghalt 1944	Auschwitz
35	Hirschler Gertrúd	1933	meghalt 1944	Auschwitz
36	Kassierer Ignác	1902	meghalt 1945	munkaszolgálat
37	Khon Berta	ismeretlen	meghalt 1944	Auschwitz
38	Kohn Yonas	1898	meghalt 1944	Auschwitz
39	Kohn Kató	ismeretlen	meghalt 1944	Auschwitz
40	Kohn Herta	1924	halál időpontja ismeretlen	Stutthof
41	Kohn Emil	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
42	Kohn Sholomon	17	meghalt 1944	Auschwitz
43	Kohn Sara	13	meghalt 1944	Auschwitz
44	Kohn Ilona	11	meghalt 1944	Auschwitz
45	Kom Mekhael	9	meghalt 1944	Auschwitz
46	Kohn Judit	6	meghalt 1944	Auschwitz

47	Kohn Samuel	4	meghalt 1944	Auschwitz
48	Kollman Jakob	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
49	Kollman Károly	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
50	Kollmann Abraham	1911	halál időpontja ismeretlen	munkaszolgálat
51	Lefkovits Zlate	1906	meghalt 1944	Auschwitz
52	Lefkovits Menakhem	14	meghalt 1944	Auschwitz
53	Lefkovits Ishaiahu	12	meghalt 1944	halál helye ismeretlen
54	Lefkovits Yehuda	6	meghalt 1944	halál helye ismeretlen
55	Leimsieder Božena	1912	meghalt 1942	Lubaw
56	Loewinger Salamon	1904	meghalt 1945	Buchenwald
57	Loewy Róza	1916	meghalt 1944	Auschwitz
58	Loewy Noémi	9	meghalt 1944	Auschwitz
59	Loewy Évike	6	meghalt 1944	Auschwitz
60	Loewy Juditka	2	meghalt 1944	Auschwitz
61	Loewy Izrail	1913	meghalt 1945	Ágfalva
62	Mueller Fülöp	1885	meghalt 1944	halál helye ismeretlen
63	Pesach Bertha	42	meghalt 1942	Pered
64	Polacsek Arthúr	1897	meghalt 1945	halál helye ismeretlen
65	Dr. Pollak Ignac	1864	meghalt 1944	halál helye ismeretlen
66	Reisz Dávid	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
67	Rosler Roza	1898	meghalt 1944	Auschwitz
68	Salcer Jenő	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
69	Schlesinger Elias	1879	meghalt 1944	Auschwitz
70	Schlesinger Gizella	1880	meghalt 1944	Auschwitz
71	Schlesinger Alexander	18	meghalt 1944	Auschwitz
72	Schlesinger Elias	17	meghalt 1944	Auschwitz
73	Schlesinger Elias	1887	meghalt 1944	Auschwitz
74	Schlesinger Gizella	1881	meghalt 1944	Auschwitz
75	Schlesinger Abraham	1873	meghalt 1944	Auschwitz
76	Schleizinger Elijas	1879	meghalt 1944	Auschwitz
77	Schleizinger Moshe	ismeretlen	meghalt 1944	Auschwitz
78	Schleizinger Yehoshua	1926	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
79	Schulcz Oszkár	ismeretlen	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
80	Schulcz Béla	1886	meghalt 1944	Mauthausen
81	Schvarcz Aladár	1910	meghalt 1944	Auschwitz
82	Weinberger Hajni	1921	meghalt 1944	Auschwitz
83	Weisz Teréz	ismeretlen	meghalt 1944	Budapest Gettó
84	Engel Etel	1914	meghalt 1944	Auschwitz
85	Engel Eszter	1915	meghalt 1944	halál helye ismeretlen
86	Engel ?	gyermek	meghalt 1944	Auschwitz
87	Engel Zlati	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
88	Engel Samuel	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
89	Engel Sára	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
90	Engel Abraham	gyermek	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
91	Blau Khana	1905	meghalt 1945	Auschwitz
92	Blau Salamon	1924	meghalt 1945	Budapest Gettó

93	Blau Sára	1922	halál időpontja ismeretlen	Auschwitz
94	Blau Zahava	1903	halál időpontja ismeretlen	Auschwitz
95	Braun Ilonka	1918	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
96	Goldfinger Sarolta	1892	meghalt 1942	halál helye ismeretlen
97	Goldstein Berta	1900	meghalt 1945	Turnov
98	Goldstein Khana	1929	meghalt 1945	Bergen Belsen
99	Grunfeld Franciska	1912	halál időpontja ismeretlen	Stutthof
100	Diamant Helena	1873	meghalt 1942	halál helye ismeretlen
101	Kohen Yosef	42	meghalt 1944	Auschwitz
102	Kohen Frida	1901	halál időpontja ismeretlen	Auschwitz
103	Lang Matild	1916	meghalt 1944	Auschwitz
104	Lang Matilda	1913	meghalt 1944	Auschwitz
105	Lang Matilda	1914	meghalt 1944	Auschwitz
106	Lang Tilda	1913	meghalt 1944	Auschwitz
107	Frei Hana	1868	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen
108	Frei Gizella	1892	halál időpontja ismeretlen	Theresienstadt
109	Frei Alia	1894	halál időpontja ismeretlen	Theresienstadt
110	Ruhig Mariska	1890	halál időpontja ismeretlen	Theresienstadt
111	Shtern Josef	1889	meghalt 1944	Auschwitz
112	Shtern Paula	1887	meghalt 1944	Auschwitz
113	Shtern Yosef	1884	meghalt 1944	Auschwitz
114	Stern Miriam	1893	meghalt 1944	Auschwitz
115	Stern Serén	1910	meghalt 1942	halál helye ismeretlen
116	Stern Bernát	1895	meghalt 1942	halál helye ismeretlen
117	Stern Kató	1926	meghalt 1945	Turnov
118	Stern Miriam	1893	meghalt 1944	Auschwitz
119	Stern József	ismeretlen	meghalt 1944	Auschwitz
120	Stern Salamon	ismeretlen	meghalt 1944	Auschwitz
121	Stern Adolf	ismeretlen	meghalt 1944	Auschwitz
122	Stern Katalin	17	meghalt 1944	Auschwitz
123	Shlesinger Mór	1868	halál időpontja ismeretlen	Auschwitz
124	Shlesinger Gizella	1879	halál időpontja ismeretlen	halál helye ismeretlen

Szenteljünk egy néma percet nekik.

Darázs László